

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Non obstat Incarnationi immutabilitas Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

præsenti, natura enim divina & humana inter se unita in Christo, sunt principium peculiari generis actionum, nempe theandricarum, quæ à neutrà naturâ per se sigillatim sumptâ elici possent. Respondeo negando hinc sequi illam confusionem naturarum, ad probationem dico, nullas operationes elici ab his naturis in Christo, quæ ab alterâ naturâ sigillatim sumptâ elici non possint, quod enim operationes sint theandricæ, solum arguit accrescere iis dignitatem quandam ex consortio Verbi, cæterum eadem numero elici possent à puro homine: unde actus Charitatis quo Sanctus Petrus amavit Christum, & fuit solum humanus, si fuisset elicitus à naturâ unitâ Deo, fuisset theandricus. Quod optime declarat Sanctus Leo his verbis: *Agit utraque forma cum alterius communicatione quod proprium est, Verbo scilicet operante quod verbi est, & carne exequente quod carnis est.*

Offenditur nullam hinc sequi naturarum confusionem.

Quid sit operationis Christi esse Theandricas.

III. *Ex eo quod per Verbum divinum humanitas reddatur impeccabilis, non sequitur constitui diversum principium operationum.*

Dices, humanam naturam ex conjunctione ad verbum reddi impeccabilem, imo tolli ab eâ per hanc unionem etiam potentiam physicam peccandi, ergo constituit diversum principium operationum. Respondeo, hoc solum arguere esse naturam humanam in Christo homine sanctificatam, & ut loquuntur Patres, deificatam per conjunctionem cum divinâ. Quod autem reddatur impeccabilis solum inde sequitur perfecti humanitatem, cum juxta Sanctum Augustinum, *Facilis sit necessitas, qua cogit ad melius.* Non autem tollitur remota potentia peccandi, quæ est ipsa substantia animæ, sed solum proxima & completa, quæ multa alia includit, nempe negationem unionis hypostaticæ, prædeterminationis physicæ, & actus absoluti voluntatis divinæ independentem à prævisione auxilii indifferentis: unde æquè sequeretur ex ejusmodi voluntate efficacis Dei destrui humanitatem, atque ex unione hypostaticâ, cum æquè per eam tollatur potentia peccandi.

IV. *Ex eo quod Verbum dicitur natura humana non sequitur ullo modo Deum esse formam.*

Sexta difficultas est; hinc enim sequi videtur Deum debere esse formam & informare naturam humanam, quod valdè absonum videtur, & nullâ ratione admittendum. Respondeo non omnem compositionem necessariò requirere subjectum & formam; esse enim in creatis id semper fere contingat, non tamen repugnat quin verbum, quod est actus purissimus actuet & perficiat humanitatem, & hoc genere compositionis unum per se cum illâ constituat, tanquam terminus unionis hypostaticæ; nec enim est de conceptu substantiæ, ut sit forma, sed ut sit terminus, imò notio nominis nil aliud innuit, substantia siquidem dici communiter solet ultimus terminus natura.

V. *Obje. Ex duobus entibus in actu per se, cujus ratio est, quia quicquid enti in actu constituto & completo advenit, accidentaliter advenit. Pater Valentia hic, Disp. 1. quæst. 1. puncto 2. respondet, licet ex duobus entibus in actu seu completis fieri nequeat unum per se, sic tamen ex uno completo, & alio incompleto. Sed contra: Ratio enim allata æquè urgere videtur in altero completo, atque in utroque, unde ex Angelo & animâ non magis fit unum per se, quàm ex duobus Angelis, sicut nec cælum, si sit corpus simplex facere potest unum per se cum quavis formâ substantiali.*

Septima difficultas ex duobus entibus in actu, duobus Angelis, exempli gratia, non fit unum per se, cujus ratio est, quia quicquid enti in actu constituto & completo advenit, accidentaliter advenit. Pater Valentia hic, Disp. 1. quæst. 1. puncto 2. respondet, licet ex duobus entibus in actu seu completis fieri nequeat unum per se, sic tamen ex uno completo, & alio incompleto. Sed contra: Ratio enim allata æquè urgere videtur in altero completo, atque in utroque, unde ex Angelo & animâ non magis fit unum per se, quàm ex duobus Angelis, sicut nec cælum, si sit corpus simplex facere potest unum per se cum quavis formâ substantiali.

VI. *Pater Vasquez hic, Disputatione 17. cap. 4. absolutè negat antecedens, si universaliter sumatur.*

Pater Vasquez hic, Disputatione 17. cap. 4. absolutè negat antecedens, si universaliter sumatur. P. R. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

tur, nec alio modo accipiendum est axiomâ istud, quàm de compositione physicâ partium in composito naturali, quæ limitatæ sunt entitatis: unde hujusmodi composita, ubi perfectionem sibi debitam adeptam semel fuerint, petunt naturaliter, ut quicquid ipsis advenit, accidentaliter adveniat, nec alienam spectant perfectionem, sed suam: unde quando sunt in actu completo, non petunt ulterius compleri, cum accipere ulteriorem perfectionem non possint eo modo quo sunt completa; sic enim completa non essent: Deus autem est infinitæ perfectionis, & consequenter sine ullo sui detrimento hanc suam virtutem aliis communicare potest.

Abolutè negari potest. ex uno ento completo & alio incompleto non posse fieri unum per se.

Imo divinitus etiam in rebus creatis ex duobus entibus in actu fieri subinde potest unum per se; potest enim Deus penetrare inter se ignem & ferrum, & efficere ut forma ignis retinendo unionem ad suam materiam, simul uniatu materię ferri, & similiter de formâ ferri; non tamen accedit vel una vel altera ad totum ut totum, sed solum ad alteram ejus partem, & idem est de materiis illis respectu formarum in quo differunt ab Angelis, qui ex se & essentialiter sunt completi, sicut & corpus simplex.

VII. *Ex duobus entibus compositis quomodo divinitus fieri possit unum ens completum.*

SECTIO QUARTA.

Non obstat Incarnationi immutabilitas Dei.

PRÆCIPUA difficultas in hac materiâ est, quod sequi inde videatur Deum mutari; jam enim est homo, antea non erat, hoc verò non apparet quomodo sine verò aliqua mutatione fieri possit: cum namque mutari sit aliter se habere, aliter se habere videtur Deus modò quàm antea, utpote de novo unitus humanitati.

I. *Obje. Sequi videtur Deum per unionem hypostaticâ mutari.*

Hæc verò difficultas inde augetur, quia ut Tomo præcedente, Disp. 9. sect. 1. cum Theologis omnibus, & præcipuè sancto Thoma 1. part. quæst. 9. art. 1. ostendi, Deus est immutabilis: sic enim Malachiæ cap. 1. vers. 6. dicit Deus *Ego Dominus & non mutor*; & Jacob. c. 1. v. 17. *Apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis adumbratio.* Hoc ex illo Exodi tertio: *Ego sum qui sum*; optimè deducit S. Augustinus libro tertio de Trinitate, capite secundo. Tandem definita est hæc veritas in Concilio Lateranensi, cap. *Firmiter* de summâ Trinitate. Ratio autem est, nam sicut immutabilitas perfectionem, ita mutabilitas imperfectionem sonat ac defectum, dicente sancto Bernardo, *Omnis mutatio est quedam mortis imitatio*; & gradus ad interitum. Difficultates nonnullas, quæ contra Dei immutabilitatem proponi solent, primâ parte discussi: Illam verò, quæ ex mysterio Incarnationis oritur, quæque fortasse omnium est gravissima, huc, qui proprius illius locus est, discutendam reliqui. Ad ejus itaque solutionem.

II. *Fide certum est Deum esse immutabilem.*

Hæc veritas ratione etidè declaratur.

Notandum, diversis modis dici posse rem aliquam mutari: primò quoad esse & non esse, ut cum producit, vel destruitur, quæ omnium maxima videtur mutatio, licet Aristoteles communiter non de aliâ loquatur mutatione nisi subjecti præjacentis. Secundò auferendo aliquid vel addendo, nec enim minùs mutatur aer, & aliter se habet quando de lucido fit tenebrosus, quàm è contra. Tertiò extrinsecè, ut in

III. *Res aliqua variis modis dici potest mutari.*

TOM II.

denominationibus cogniti, visi, honorati, agentis transeunt, &c. vel intrinsicè, ut in calido, frigido, &c.

IV. *Deus cum sit ens necessarium, nullam in suo esse patitur mutationem.*

Primo modo non procedit difficultas, cum enim Deus sit ens omnino necessarium, sicut ab æterno fuerit necesse est, ita & ut in æternum duret. Nihil etiam auferri à Deo potest, cum quicquid est in Deo sit cum illo identificatum, ac proinde, auferri nequeat, vel destrui, cum non minus sit ens necessarium, quam ipse Deus. De extrinsecâ mutatione non est quod multum laboremus, cum enim nullam arguat mutationem in Deo, sed in rebus creatis (honor enim est in honorante, visio & cognitio in vidente & cognoscente, actio transiens in termino, &c.) nil mirum si huiusmodi nova denominatio Deo accedat in tempore.

V. *Difficultas in eo sita est, quâ unio hypostatica sit Verbo intrinsicâ.*

Quæstio ergo in præsentî procedit de mutatione intrinsicâ per additionem scilicet intrinsicam alicujus entitatis novæ; unio enim hypostatica est Verbo intrinsicâ, ipsum intrinsicè efficiens & connectens cum humanitate, ergo aliter se habere intrinsicè per illam videtur, quam antea, ergo mutatur sicut propterea mutatur humanitas per unionem, quia eam sibi habet intrinsicam. Variè varii solvunt hanc difficultatem, & facilius est singulorum responsiones refellere, quam certi aliquid statuere, per quod clarè solvatur nodus, quem Pater Suarez hic, Disp. 8. Sect. 4. ait esse maximè implexum, & vix posse humano ingenio extricari.

VI. *Respondent aliqui hanc unionem esse Verbo tantum extrinsecam.*

Primò ergo dicunt nonnulli unionem hanc non esse Verbo intrinsicam, sed extrinsecam tantum, ac proinde per illius adventum nullam fieri in Deo mutationem intrinsicam. Hujus opinionis videtur esse S. Bonaventura in 3. Dist. 1. quæst. 1. citatur pro eadem Vasquez, apud quem tamen reperire hoc non potui. Sed contra, nam Verbum facit unum per se cum humanitate, quod tamen per denominationem extrinsecam fieri non potest, major enim, magisque intrinsicâ est unio, per quam sit unum per se, quam sit unio inter visionem & objectum, hominem & columnam, aut inter duo alba in ratione similibus; quæ tamen sunt exempla, quæ afferunt auctores hujus sententiæ. Deinde esset solum quædam coaptatio & coagmentatio inter verbum & humanam naturam, sicut inter hominem & vestes, quæ tamen vox à Patribus in hoc mysterio rejicitur.

Contra, tunc enim non fieret unum per se inter Verbum & humanitatem.

VII. *Dicunt alii uniri aliqua intrinsicè esse tantum indistantiam eorum quoad locum.*

Secundò dicunt alii uniri intrinsicè aliqua duo aliud nihil esse, quam conjungi invicem in ordine ad inseparabilitatem, ita ut dum manet hic nexus, necessariò sint res illæ inter se indistantes quoad locum, nec ad unionem intrinsicam aiunt requiri, ut extrema per unionem quovis modo efficiantur, hoc enim, inquiunt, si in Verbo contingeret mutaretur. Sed contra, creatura quævis necessariò conjungitur Deo quoad huiusmodi inseparabilitatem & indistantiam localem, & tamen creatura non est unita Deo intrinsicè. Confirmatur: Sic enim res omnes unirentur Deo hypostaticè, cum illius subsistentiæ necessariò sint intimè præsentés.

VIII. *Aliud est duo sibi invicem adstringi, aliud conjungi quoad locum.*

Dices, licet creaturæ sint Deo intimè præsentés, non tamen ei alligantur, quod nihilominus ad unionem hypostaticam requiritur. Contra, ergo uniri aliqua duo intrinsicè, non est conjungi solum inseparabiliter quoad locum, sed uniri quasi & constringi, quod sine affectione aliqua intelligi vix potest. Contra secundò, visio

beatifica, quæ Beatus aliquis clarè videt Deum existere ubique, petit necessariò ut Deus sit in eodem spatio, in quo est visio, sicque conjungit beatum cum Deo quoad inseparabilitatem loci, & tamen Deus non est terminus intrinsicus illius visionis; & idem est respectu ubicationis unius Angeli in spatio, si Deus eam elevaret ad producendum ubicationem alterius in eodem spatio.

Tertiò Valentia hic, Disp. 1. quæst. 1. p. 2. §. IX. *Igitur ad argumenti formam, ait mutationem non in eo consistere, ut res de novo sit, vel acquirat aliquid intrinsicè, quod priùs aliquo modo non habebat, sed ut sit vel requirat aliquid, quod simpliciter & in omni modo priùs non habebat, alioquin, inquit, non simpliciter & absolute aliter se habet, quam priùs. Contra tamen est, quia quantumvis eminenter aliquid contineat aliud, si tamen jam illud acquirat formaliter, aliter se habebit formaliter, quam antè, & consequenter mutabitur nisi aliud obset præter contentiam eminentialem. Sic ignis continet eminenter calorem, & tamen mutatur per illum intrinsicè. Imo in hac sententiâ non mutaretur Deus, licet quævis forma substantialis, vel accidentalialis ipsum informaret, cum omnes contineat eminenter, quod tamen nemo concedet.*

Alius modus est, debere rem, quæ de novo acquiritur, modo fuisse antea in re cui unitur.

Contentia eminentialis non obstat mutationi formali.

Quartò, aliqui negant Verbum mutari ex unione ad humanitatem, esto intrinsicè illud afficiat, quia unio non est in Verbo ut in subjecto inhærensionis, seu sustentationis, cum non sustentet eam in genere causæ materialis: ita Pater Hurtado Disp. 5. Physicorum, quem multi sequuntur ex recentioribus. Sed contra: Non enim à formâ solum materiali, sed ab animâ etiam rationali perficitur & actuatur materia, quod patet, nam ab eo perficitur, à quo completur, & accipit suam perfectionem, sed æquè completur per animam rationalem, ac per quamvis formam materialem, ergo.

X. *Nonnulli ad mutationem intrinsicam requirunt, ut sit in eo tanquam in subjecto inhærensionis.*

Dices, licet materia non sustentet animam rationalem, sustentat tamen unionem, quod sufficit ad mutationem, Verbum autem nec sustentat in genere causæ materialis humanitatem, nec unionem. Contra primò, materia namque non solum perficitur intrinsicè & completur per unionem, sed etiam per animam, imò longè perfectius per hanc, cum sit incompleta non respectu unionis tantum, sed etiam animæ, hanc enim respicit ut partem, cum quâ nimirum ordinatur ad unum totum constituendum. Contra secundò, si unio inter animam & corpus crearetur, non minus perficeretur intrinsicè per illam & animam materia, quam modò, nec minus perfectus esset ille homo substantialiter, quam homines jam sunt; sicut non minus perfectè esset aer lucidus, si lux in eo crearetur.

XI. *Dices, saltem unio inhærensionis materia.*

Ratio à priori est; in eo quippe sita est perfectio substantialis materiæ, quod habeat formam sibi unitam, æquè autem perfectè conjungeret formam materiæ unio creata ac generata, ad hunc enim effectum parum interest quâ actione producat unio, generatione an creatione, supernaturali actione an naturali, unâ an duabus, ullâ vel nulla, si enim unio esset à se, non minus perficeretur per illam & formam materia, quam modò.

XII. *Ad mutationem parum refert quâ actione unio vel forma producat.*